

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs,
Ļoti cienījamā Ministru prezidentes kundze,
Ļoti cienījamā ārlietu ministres kundze,
ministri, deputāti, ekscelences, kolēģi!

Pēdējos gados ierasts, ka diskusijās par ārpolitiku lietojam terminus: turbulence, sarežģīta ģeopolitiskā situācija, savstarpējas spriedzes pieaugums, grūtības prognozēt tālākus notikumus.

Laiks rīkoties apņēmīgāk!

Nav laika gaidīt ka, kāds izdarīs visu mūsu vietā – aizstāvēs mūsu drošību un neatkarību. Kas ar vienu vēzienu piespiedīs agresoru austrumos pārstāt ārdīt Ukrainu.

Mēs redzam, agresors neapstājas - tas cenšas ar savām ķetnām sagrābt savā ietekmes sfērā arī kaimiņus Dienvidkaukāzā un citviet, kā arī pūst dezinformācijas miglu Eiropas un NATO dalībvalstu virzienā.

Ir pienācis brīdis Eiropas Savienībai un katram līderim darīt vairāk un uzņemties lielāku atbildību par drošību ne tikai Ukrainā, bet arī Eiropā un Pasaulē kopumā! Latvija jau šobrīd ir piemērs daudzām Eiropas valstīm. Piemērs kā uzņemties līderību par būtisku ģeopolitisku problēmu risināšanu.

Pirmajā ārvalstu vizītē šogad apmeklēju Ukrainu, kur tikāmies ar visām valsts augstākajām amatpersonām. Četras svarīgākās lietas, kas tika uzsvērtas visās sarunās.

- 1) Nepieciešams lielāks finanšu atbalsts Ukrainas militārās kapacitātes veicināšanai. Ukrainas kapacitāte ir par trešdaļu lielāka nekā šobrīd pieejamie resursi.
- 2) Piešķirtajiem finanšu resursiem jābūt ar lielāku elastību to izmantošanā un mazāku birokrātiju. Šobrīd vairāk nekā iepriekš viņiem vajadzīgi droni un lādīņi.
- 3) Jāturpina atbalsts civiliedzīvotājiem - apmācības, rehabilitācija un tehniskie palīglīdzekļi, atbalsts valsts institūciju kapacitātei un NVO.
- 4) Konsekvents atbalsts Ukrainas tālākai integrācijai ES un NATO. Ukraiņi rēķinās ar mūsu politisko un diplomātisko atbalstu.

Ukrainas suverenitāte nevar būt tirgošanās elements! Nevienā brīdī nedrīkstam aizmirst, ka Ukraina šodien cīnās arī par Latvijas un visas Eiropas nākotni un drošību. Sniegtajam atbalstam Ukrainai jābūt arī mērķētam un efektīvam! Tam jāatbilst Ukrainas spējām un vajadzībām, pilnībā izmantojot tās potenciālu, arī militārās ražošanas kapacitāti.

Par darāmo mūsu pašu drošības un aizsardzības stiprināšanai.

Ir jāturpina stiprināt Latvijas drošība un aizsardzība visos līmeņos. Mums ir jābūt gataviem un jāspēj atvairīthibrīduzbrukumi no agresora puses visās nozarēs. Tie turpina pieaugt un nav pamata cerēt, ka drīzumā beigsies. Ir ciešāk un koordinētāk jāsadarbojas valstīm, kas robežojas ar agresorvalstīm. Somijai, Baltijai, Polijai un Ukrainai, kas veido savienības ārējās robežas reģionu. Galu galā, tas ir arī ES un NATO apdraudējums. Visiem kopā jāievieš rīcības mehānismi, lai Baltijas jūra būtu kuģošanai un zemūdens komunikācijām droša.

Valsts budžetā esam panākuši, ka valsts drošības un aizsardzības mērķiem ir piešķirts attiecīgs finansējums 3.45 % no IKP. Tas jātērē gudri un atbildīgi. Šis ir priekšnosacījums militārās industrijas attīstībai pašu mājās, kas nodrošinās ieguldījumus infrastruktūrā, darba vietās, mūsu cilvēkos. Tā ir un būs iespēja mūsu uzņēmumu starptautiskai sadarbībai un izaugsmei!

Neaizmirsīsim arī par mūsu transporta un loģistikas infrastruktūru. Prioritāte aizvien paliek Rail Balticprojekts, kas nodrošinās ne tikai transporta savienojamību, bet arī militāro mobilitāti. Šis projekts ir kļuvis ne tikai par ekonomikai un militārajai mobilitātei būtisku faktoru. Šodien tas ir arī ES līmeņa politikas jautājums. Eiropas Savienības ārējās robežas reģiona valstīm - Somijai, Baltijai, Polijai un Ukrainai, jāspēj pilnībā pārtraukt transporta savienojumus ar agresorvalstīm, veicinot Eiropas Savienības iekšējā tirgus un infrastruktūras neatkarību. Karam beidzoties reģiona transporta un loģistikas plūsmas ir jāspēj virzīt caur Eiropas platuma dzelzceļa savienojumiem un ostām – attīstīt Baltijas-Melnās jūras transporta koridoru. Šis koridora potenciāls varēs sekmīgi darboties abos virzienos.

Mūsu ostas ir gatavas apkalpot kravas Ukrainas rekonstrukcijai. Skaidrs, ka mums šai attīstībai ir nepieciešams papildus finansējums. Jāmeklē iespējas kā finansēt Rail Baltica no ES fondiem, kas skar aizsardzību un militāro mobilitāti. Šāda līmeņa politiskus lēmumus par Eiropas savienības ārējās robežas reģiona attīstību mēs varam panākt tikai koordinētā starpvalstu sadarbībā!

Mūsu tautas vērtības ir - brīvība, neatkarība, un demokrātija. Šajā trauksmainajā un strauji mainīgā pasaulē šo ir būtiski atcerēties!

Nedrīkst pieļaut, ka diktatoru visatļautība un brutāla agresija kļūst par normu. Nedrīkst pieļaut pat domu par starptautiski atzītu valstu robežu pārskatīšanu. Latvijai kā vienai no līderēm ģeopolitisko problēmu risināšanā jāsadarbojas ar demokrātiskajiem spēkiem visā pasaulē. Ir būtiski sniegt savu demokrātijas piemēru Eiropas austrumos, Dienvidkaukāzā un Rietumbalkānu reģionā. Kur katrs atbalsta pasākums vai valsts līdera vizīte ir gaismas stars uz labāku nākotni. Neviens nevēlas nonākt ģeopolitiski pelēkajā zonā.

Pagājušajā nedēļā kopā ar NB8 valstu parlamentu vadītājiem apmeklējām Armēniju. Valsti, kura pēc savu pilsoņu iniciatīvas, valdības un parlamenta lēmuma ir gatava izšķirošajam solim - uzsākt ceļu pretim Eiropas Savienībai. Mums jānovērtē šādi vēsturiski brīži un jāsniedz visa veida atbalsts, lai Eiropas ģimene, ko vieno demokrātiskās un brīvības vērtības, kļūst stiprāka un plašāka.

Neatņemama Latvijas sabiedrības daļa ir mūsu pilsoņi pasaulē. Diaspora ir neatņemama mūsu ārpolitikas daļa. Atrodoties Eiropā un Pasaulē man ir bijusi iespēja satikt daudzus mūsu tautiešus. Gudrus, aktīvus, patriotiskus. Ar vēlmi palīdzēt Latvijai, saglabāt latviskās tradīcijas arī dzīvojot svešumā.

Mūsu diaspora ir mūsu bagātība – tie ir mūsu vēstneši un kultūras nesēji svešumā, tie ir arī potenciālie biznesa kontakti mūsu uzņēmējiem pašu mājās. Tāpēc ir skaidri redzams, ka Latvijas atbalstam diasporai jāklūst koordinētākam, vienkāršāk pieejamam un bez birokrātiskiem šķēršļiem. Valsts institūcijām vēl intensīvāk jāsadarbojas ar tautiešu organizācijām ārzemēs, jāuzklausā un jāņem vērā to ieteikumus un vajadzības.

Paldies, ārlietu ministrei par sagatavoto ziņojumu, kas mums sniedz ieskatu un analīzi par paveikto un plānoto ārpolitikā un Eiropas lietās gada griezumā, īpaši izceļot Ukrainas situāciju.

Turpināsim darbu! Ar saviem darbiem būsim piemērs citiem, lai mūsu reģions, Eiropas Savienība un visa Pasaule būtu drošāka un stabilāka!

Paldies!